

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Baj Község Önkormányzata

2018 - 2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	23
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	31
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	33
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	35
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	39
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	41
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	41
1. A HEP IT részletei	41
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	43
3. Megvalósítás	45
4. Elfogadás módja és dátuma	48

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Baj Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Baj a Tatai-medence keleti peremén, a Gerecse hegység nyugati lábánál Tata mellett fekszik. Határa erdőkkel-mezővel borított, hegyekkel-völgyekkel szabdaltnak, kies szőlőhegyekkel megáldott hely. A település lakóinak száma megközelítőleg 2800 fő, zömében német nemzetiségű.

A falu nevének eredete az ótörök baj köznévből, jelentése: "bő, gazdag". A táj ősidők óta lakott hely. Az eddigi feltárások alapján az első településre utaló nyomok a római korból kerültek elő. Az Árpád-korban köznemesek tulajdonában volt. Baj egy 1369-ből fennmaradt oklevélben, köznemes előnévben szerepel először. 1408-as oklevelében possessió Baj Garai Miklós nádor birtoka, melyet 1461-ben Garai (László fia) Jób a nagyatyja Miklós nádor által a budai Nagy-Boldogasszony-egyháza mellett temetkezési helyül épített, s Mindenszentek tiszteletére szentelt kápolnának hagyományozott.

A falu a török hódoltság elején elpusztult, s csak 1622-től népesült be újra református magyarokkal. A törökök 1683-ban ismét felégették, de 1690-ben már 5 jobbágytelek után adózott. 1727-ben gróf Eszterházy József országbíró megvásárolta a tatai uradalmat, melyhez Baj is tartozott. 1745-ben a református magyarok nem fogadták el a gróf által felkínált szerződést, ezért el kellett költözniük a községből.

Helyükre Moson megyéből német katolikusokat hívtak be, kikkel betelepülésükkor "örökös" szerződést kötött az uraság. A település 1745 óta község, az első német feliratú pecsétjén ez áll: "BAYER DORF INSINGEL AO: 1745". Az uradalom 1745-ös összeírása szerint: 44 fertályos jobbágygazda, 41 házas zsellér, 81 félházas zsellér, 15 házatlan zsellér volt. Az összes népesség 829 római katolikus és 5 zsidó egyén, többsége német, de közöttük magyar és horvát nemzetiségűek is éltek.

Baj első iskolája 1770-74 között épült, 1 tantermes, 1 tanítós német nyelvű. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc helyi eseményeiben a község népe tevékeny részt vett. 1848 után a

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

földesúr nem akarta végrehajtani a jobbágy-felszabadítást mivel a község "örökös" szerződésben állt vele, ezért csak per útján (1853-87) sikerült ezt elérni. Így a földosztás csak ezután történt. 1904-ben megépült a községi óvoda. 1910-ben megalakult a "Hangya Fogyasztási-és Értékesítési Szövetkezet".

Az első világháborúban elesett 44 katona tiszteletére 1928-ban állították fel a Hősök emlékművét. A 20-as években 2 tantermes, 2 tanerős római katolikus iskolája volt a falunak. Ezekben az években megindult a község villamosítása. 1929-ben a megalakult Önkéntes Tűzoltó egyesület, 1940-ben a Magyarországi Németek Szövetségének helyi csoportja és 42-ben a Gazdakör. A háborús eseményeknek következményeként 1944 decemberében, illetve 1945. január közepén "önkéntesen", részben kényszer elhurcolással sokan elmenekültek a községből.

A második világháború harci eseményei 1945. március 20-án értek véget Bajon. A háború után a menekültek részben visszatértek A kitelepített németek helyére magyarokat telepítettek. Többségük a szlovákiai Szimőről érkezett. 1948-ban az országban másodikként Termelőszövetkezeti Szakcsoport alakult. 1950-ben megalakult a Községi Tanács. 1956-os forradalom eseményei Baj községet is érintették. Megalakult a Nemzeti Tanács és a Nemzetőrség. 1957-ben vezetékes ivóvízhálózat épült a községben.

1984 őszén a községben népszavazásra került sor, melyen a többség a falu önállósága mellett döntött. 1988-1990. között megépült a 8 tantermes Szent István Általános Iskola. 1990 őszén megalakul Baj Község Önkormányzata. 1992-94. között a tornaterem, a község teljes szennyvíz csatorna hálózata és a gázvezeték-rendszer. 1993-ban a község együttes kopjafát állított az 1848-as és az 1956-os forradalom helyi résztvevőinek emlékére. A második világháború áldozatainak tiszteletére 1994-ben emlékművet emeltetett a község, melyre 48 elesett hős neve került. 1995 elején megalakult Baj Község Német Kisebbségi Önkormányzata.

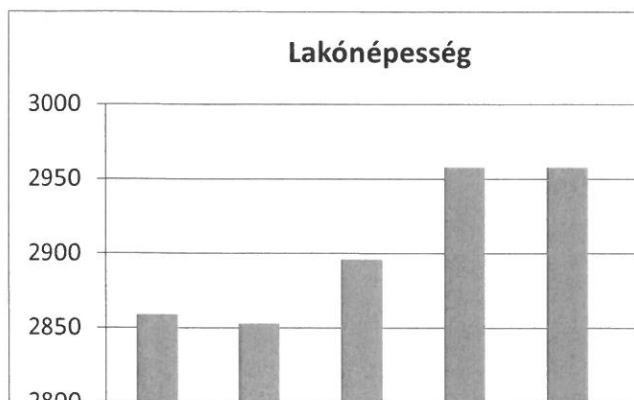
B A J	
Terület:	21 km²
Lakónépeség:	2 856 fő
Jogállás:	Község
Járás:	Tatai
Megye:	Komárom-Esztergom
Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]:	Nem
Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]:	Nem

1. számú táblázat - Lakónépeség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	2859	bázis év
2013	2853	99,8%
2014	2896	101,5%
2015	2958	102,1%
2016	2958	100,0%
2017	2931	99,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, helyi

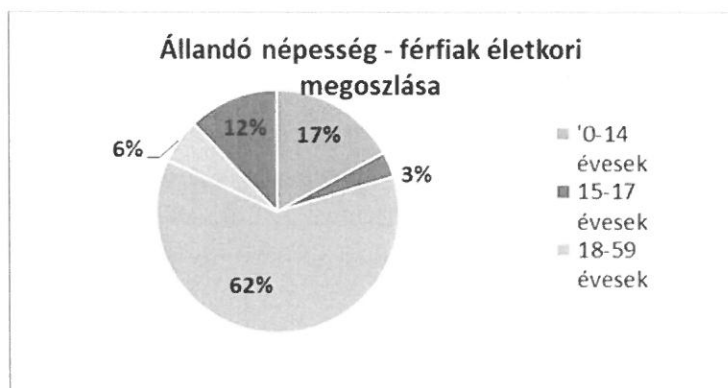
A település lakónépességének száma a vizsgált időszakban a bázisévhez viszonyítva kismértékű emelkedést mutat. A község lakosságmegtartó erejét Tata és Tatabánya városok közelségének, valamint infrastruktúrájának és közintézményeinek fejlettségének köszönheti.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

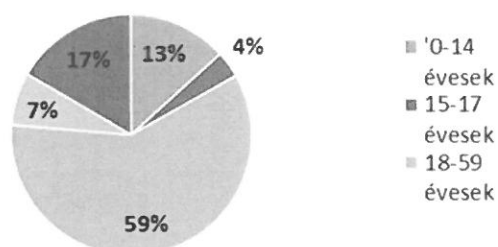
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	1 427	1 460	2 887	49,43%	50,57%
0-2 évesek			82	2,84%	
0-14 éves	242	194	436	8,38%	6,72%
15-17 éves	48	52	100	1,66%	1,80%
18-59 éves	879	868	1 747	30,45%	30,07%
60-64 éves	85	104	189	2,94%	3,60%
65 év feletti	173	242	415	5,99%	8,38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakónépesség egészén belül a nők és férfiak aránya közel azonos. Településünkön a két nem létszáma közötti lényegesebb eltérés a 14 év alatti, valamint a 65 év feletti korcsoportnál mutatkozik.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	15	38	23
16 éves gyermekek száma	24	38	14
17 éves gyermekek száma	22	30	8
Összesen	61	106	45

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A két népszámlálással érintett év – 2001. és 2011. – között a 15-17 éves gyermekek száma jelentősen, 173,8%-kal emelkedett.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	350	451	77,61%
2013	366	439	83,37%
2014	378	457	82,71%
2015	393	454	86,56%
2016	415	436	95,18%
2017	390	430	90,70%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. Az országos mutató 2014-ben 122% volt (azaz 122 fő időskorú jutott 100 fő gyermekkorúra). Településünkön ez az index jóval kedvezőbb, a gyermekkorúak száma a fenti időtartamban folyamatosan magasabb volt az időskorúak számánál.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	86	70	16	5,7
2013	67	79	-12	-4,3
2014	107	72	35	12,27
2015	139	100	39	13,56
2016	104	93	11	3,81

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A mutató Baj településen az odavándorlók és az elvándorlók számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is. A pozitív számok településünk népességvonzó hatását fejezik ki.

Az önkormányzat célja, hogy a településen elérhető szolgáltatások körének és minőségének növelésével egyre vonzóbbá tegye a települést az ott lakók és az ideköltözni vágyók számára.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes + szaporodás/ - fogyás (fő)	Mutatója (ezrelék)
2012	22	31	-9	-3,27
2013	19	23	-4	-1,46
2014	25	29	-4	-1,44
2015	23	24	-1	-0,35
2016	18	23	-5	-1,75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg, tehát az élveszületések és a halálozások különbözete. A mutatója a természetes szaporodás számának a lakossághoz viszonyított arányát mutatja 1000 lakosra számítva.

Magyarországon 2012-ben a természetes szaporodás aránya –3,9 ezrelék volt, vagyis természetes fogyás következett be. A mutató Baj községben is negatív értékű évek óta.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték.

Baj Község Önkormányzata folyamatosan igyekszik érvényesíteni az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását fontos elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Baj Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó Baji Német Nemzetiségi Önkormányzattal.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötvt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló (2003. évi CXXV.) törvény értelmében a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el (HEP), melyet két évente felül kell vizsgálni.

Baj Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2013-ban fogadta el ötéves időtartamra. A program kötelező 2 éves felülvizsgálataira 2015-ben és 2017-ben sor került. Az idei, 2018. évben a jogszabályi előírások alapján újabb öt évre szóló HEP megalkotása szükséges.

Önkormányzatunk szociális rendeletében rendelkezik arról, hogy a Tatai Kistérségi Többcélú Társulás keretein belül biztosítja a település lakói számára a szociális alapellátások legnagyobb részét. Az együttműködésre kijelölt szervek a Polgármesteri Hivatal, valamint a tatai Szociális Alapellátó Intézmény Családsegítő Szolgálat. Ugyanezen rendeletében Szociálpolitikai Kerekasztal létrehozásáról, működéséről is rendelkezik, melynek tagjai:

- a) Baj község polgármestere
- b) Baj Község Képviselő-testületének Egészségügyi és Szociális Bizottságának elnöke
- c) Tata város polgármestere
- d) Baji Polgármesteri Hivatal szociális igazgatási előadója
- e) Baj község háziorvosai
- f) Baj község védőnője
- g) Baji Szent István Német Nemzetiségi Általános Iskola és a Baji Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde gyermekvédelmi felelőse
- h) Római Katolikus Egyházközösség Plébánosa

A Szociálpolitikai Kerekasztal segítségével az önkormányzat a szociális ellátásokat a lakosság igényeihez igyekszik igazítani.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Baj Község Önkormányzata folyamatosan igyekszik érvényesíteni az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását fontos elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Tatai Többcélú Kistérségi Társulás 2011-ben elkészítette a kistérség településeinek közös esélyegyenlőségi programját. Ezzel összhangban Baj Község Önkormányzata 2013-ban megalkotta saját esélyegyenlőségi tervét. A korábban taglaltak szerint az önkormányzat a szociális ellátások biztosítását a tatai Szociális Alapellátó Intézménnyel kötött megállapodás keretében biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési önkormányzat rendelkezésére álló adatainak jelentős részét a KSH kimutatásai adják. Ezen felül az éves szinten szükséges statisztikák adataiból tudunk információkat gyűjteni. Ezek a statisztikák felölelik a település működésére, szociális ellátásokra vonatkozó területeket egyaránt. Esélyegyenlőségi tervünkben több témában támaszkodhattunk a helyi adatgyűjtésekre is. Egyedül a romák helyzetének felméréséhez nem rendelkezünk elegendő információval. Szubjektív kimutatásaink alapján elmondható, hogy a roma lakosok száma a településen rendkívül alacsony.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A településünkön élők vagyoni helyzetéről elmondható, hogy alapvetően kielégítő. Megállapításunkat alátámasztandó, a helyi adatok felölelő adatok alapján megállapítható, hogy a 2018-as esztendőben a gépjárműadóban 1.135 adózónak 1.186 db adótárgy van a tulajdonában.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

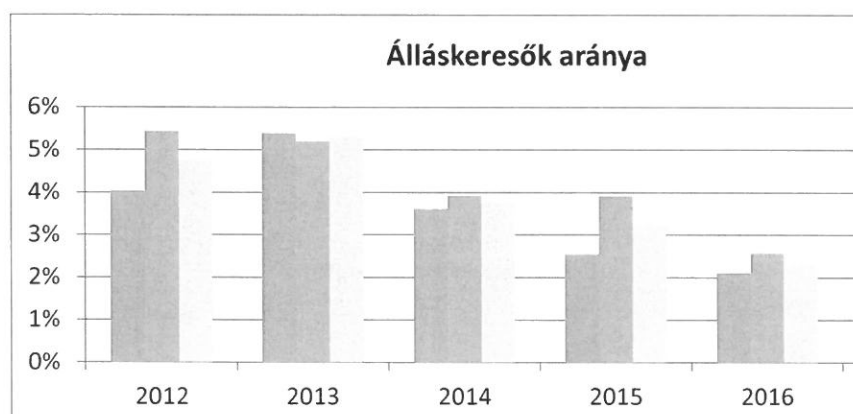
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya*

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1006	1018	2 024	40,5	4,0%	55,25	5,4%	96	4,7%
2013	999	1005	2 004	53,75	5,4%	52,25	5,2%	106	5,3%
2014	1003	1014	2 017	36,25	3,6%	39,75	3,9%	76	3,8%
2015	1013	1016	2 029	25,75	2,5%	39,75	3,9%	66	3,2%
2016	1012	1024	2 036	21,25	2,1%	26,25	2,6%	48	2,3%
2017	999	1 002	2 001	19,25	1,9%	31,5	3,1%	51	2,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

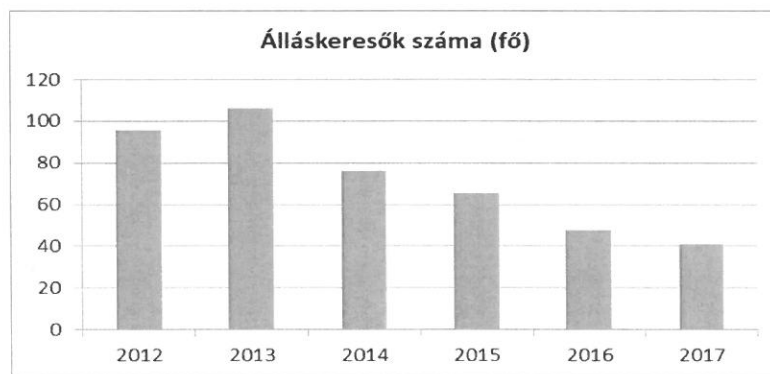

Magyarországon a munkanélküliségi ráta a 2012. évvégi 10,6%-ról 2017. év végére 3,8%-ra csökkent. Ez a csökkenő tendencia településünk adatain is megfigyelhető. További pozitívum községünkben, hogy az országos mutatókhoz képest jóval kedvezőbb, alacsonyabb értékeket tapasztalhatunk.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		96	106	76	66	48	41
20 év alatti	Fő	1,75	6	3,75	1,25	1,25	0,5
	%	1,8%	5,7%	4,9%	1,9%	2,6%	1,2%
20-24 év	Fő	14	16	13,5	4,25	5,75	3
	%	14,6%	15,1%	17,8%	6,5%	12,1%	7,4%
25-29 év	Fő	14,5	9,75	5	5,25	4,5	4,5
	%	15,1%	9,2%	6,6%	8,0%	9,5%	11,0%
30-34 év	Fő	7,5	9	4	5,5	3,25	2
	%	7,8%	8,5%	5,3%	8,4%	6,8%	4,9%
35-39 év	Fő	12,5	14	6,75	8,25	5,25	5,25
	%	13,1%	13,2%	8,9%	12,6%	11,1%	12,9%
40-44 év	Fő	10,75	11,5	11	10	6,75	5,5
	%	11,2%	10,8%	14,5%	15,3%	14,2%	13,5%
45-49 év	Fő	10	13,25	9,5	11,25	5	3,75
	%	10,4%	12,5%	12,5%	17,2%	10,5%	9,2%
50-54 év	Fő	8,75	11,75	7,75	6,5	4,75	3,5
	%	9,1%	11,1%	10,2%	9,9%	10,0%	8,6%
55-59 év	Fő	14,5	9,5	9,5	6,75	7,25	8
	%	15,1%	9,0%	12,5%	10,3%	15,3%	19,6%
59 év feletti	Fő	1,5	5,25	5,25	6,5	3,75	4,75
	%	1,6%	5,0%	6,9%	9,9%	7,9%	11,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

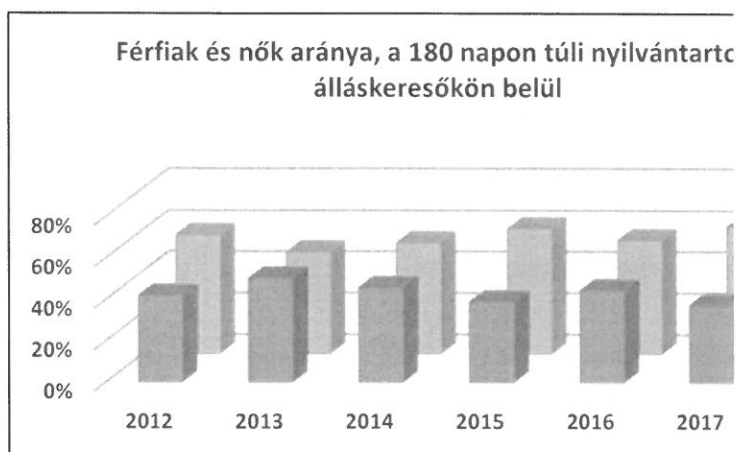
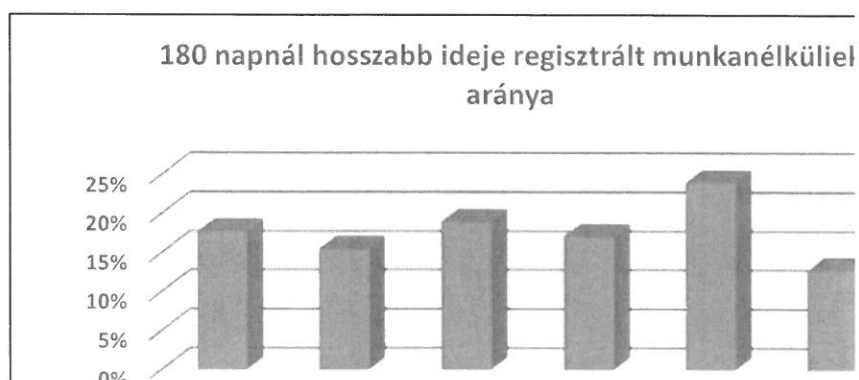
Az álláskeresőként nyilvántartottak csökkenő létszámán belül a korcsoportokra vonatkozóan megállapítható, hogy a pályakezdekők és az ötven év feletti lakosság körében egyértelműen nőtt a létszám. Ugyanez a változás figyelhető meg az országos adatokban is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	17,75	7,18	9,81	17	42,3%	57,7%
2013	15,57	8,37	8,14	17	50,7%	49,3%
2014	18,98	8,75	10,23	19	46,1%	53,9%
2015	17,18	4,42	6,83	11	39,3%	60,7%
2016	24,05	5,11	6,31	11	44,7%	55,3%
2017	12,81	2,47	4,04	7	37,9%	62,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

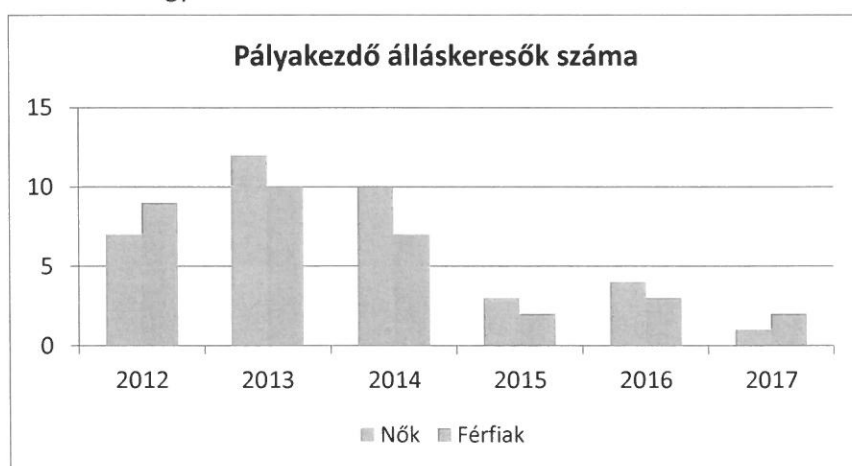

Magyarországon a tartós munkanélküliek számának aránya a nyilvántartott munkanélküliekéhez viszonyítva a vizsgált időszakban 47,0%-ról 42,6%-ra csökkent. Hasonló mértékű csökkenés figyelhető meg a baji adatokban is, azonban a mutató lényegesen kedvezőbb, 17,75%-ról csökkent 12,81%-ra. A létszámadatok alakulása a férfiaknál kedvezőbbek.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	224	206	430	9	4,0%	7	3,4%	16	3,7%
2013	220	202	422	10	4,5%	12	5,9%	22	5,2%
2014	226	217	443	7	3,1%	10	4,6%	17	3,8%
2015	236	217	453	2	0,8%	3	1,4%	5	1,1%
2016	238	212	450	3	1,3%	4	1,9%	7	1,6%
2017	220	205	425	2	0,9%	1	0,5%	3	0,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pályakezdő álláskereső a 25. életévét — felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét — be nem töltött, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, az állami foglalkoztatási szerv által nyilvántartott álláskereső, feltéve, ha munkanélküli járadékra a tanulmányainak befejezését követően nem szerzett jogosultságot.

Településünkön a pályakezdő álláskeresők száma folyamatosan javuló tendenciát mutat mind a férfiak, mind a nők körében.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	95,1%	90,7%	4,9%	9,3%
2011	98,8%	95,9%	1,2%	4,1%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A 2001-es és 2011-es országos népszámlálás, továbbá a 2016-os kis népszámlálás adatai szerint örvendetesen csökkent a nyolc általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők aránya. Az országos adat 2011-ben 4,9% volt, 2016-ban 3,2%. A javuló tendencia településünkön is megfigyelhető mindkét nem esetében.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	96	0,25	0,3%	28,25	29,5%	67,25	70,2%
2013	106	0	0,0%	36,25	34,2%	69,75	65,8%
2014	76	0	0,0%	18	23,7%	58	76,3%
2015	66	0	0,0%	12,5	19,1%	53	80,9%
2016	48	0	0,0%	10,25	21,6%	37,25	78,4%
2017	51	0	0,0%	15,75	31,0%	35	69,0%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban az álláskeresők számában bekövetkezett csökkenés nem okozott számottevő változást az álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlásában. 8 általános végzettséggel sem rendelkező álláskereső évek óta nincsen a településen. Az álláskeresőknek több, mint kétharmada 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Baj Község Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport a foglalkoztatási szervnél regisztrált álláskeresők.

A munkaerő-piaci célcsoport foglalkoztatásához a foglalkoztatási szerv hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatására kiírt pályázatokkal biztosít támogatást az önkormányzat számára.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve, folyamatosan figyeljük a foglalkoztatási programokat, így évente több alkalommal tudunk támogatással helyi munkanélkülieket foglalkoztatni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Ugyan a pályakezdő fiatalok száma jelentősen csökkent az elmúlt években, azonban Baj Község Önkormányzata a továbbiakban is törekedni fog arra, hogy az elhelyezkedésüket elősegítő programokban minél sikeresebben tudjon részt vállalni.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Szintén a foglalkoztatási szervvel együttműködve igyekszik önkormányzatunk a helyi álláskeresőket lehetőségeit figyelembe véve különböző szolgáltatásokhoz, programokhoz csatlakozni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A közfoglalkoztatási programok keretében olyan tartós munkanélküliséggel érintett, helyi lakosokat foglalkoztat az önkormányzat, akiknek megélhetési problémáik vannak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Baj Község Önkormányzata elsődleges szempontnak tartja, hogy a foglalkoztatni kívánt helyi lakosok közül nemre, fajra, életkorra, politikai és vallási hovatartozásra való tekintet nélkül mindenki egyenlő eséllyel pályázhasson.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	2 024	1,25	0,1%
2013	2 004	4,25	0,2%
2014	2 017	5	0,2%
2015	2 029	3,25	0,2%
2016	2 036	1,75	0,1%
2017	2 001	2,5	0,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaerő-piaci változások hatására egyre több munkavállaló kerül abba a helyzetbe, hogy bár szeretne munkát vállalni, de idős kora miatt nehezebben talál megfelelő álláslehetőséget. Az

álláskeresői segély azoknak a nyugdíjhoz közel álló álláskeresőnek nyújt segítséget az életvitelükhöz, akik tartósan nem tudnak munkaviszonyt létesíteni.

A segélyben részesülők számának az aktív korúak számához viszonyított aránya elenyésző, nem éri el a fél százalékot sem, létszámuk néhány fő évente.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	96	15,75	16,4%
2013	106	12,25	11,6%
2014	76	10,25	13,5%
2015	66	8,5	13,0%
2016	48	7	14,7%
2017	51	14,75	29,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői járadék azt az álláskereső személyt illeti meg, aki legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik. Kettős pozitív változás az adatokban, hogy a vizsgált időszakban az álláskeresők száma csökkent, és ezzel egyidejűleg a közülük járadékra jogosultak száma pedig nőtt.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga)
	Fő
2012	9,25
2013	10,75
2014	4,25
2015	12
2016	6,5
2017	6,25

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátásában részesülők száma a 2012 – 2017. közötti időszakban kisebb eltérésekkel csökkent.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	1068	0	1	0	0	0
2013	1068	0	1	0	0	0
2014	1068	0	1	0	0	0
2015	1068	0	1	0	1	0
2016	1066	0	1	0	1	0
2017	1066	0	1	0	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában lévő 1 db bérlakás összkomfortos.

b) szociális lakhatás

Baj Község Önkormányzata 1 db szociális bérlakással rendelkezik, a lakás összkomfortos.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A település külterületi (zártkerti) részén található szőlőhegyi ingatlanok épületei (présházak, gazdasági épületek) egyre nagyobb számban töltenek be lakáscélú funkciót, egyre több lakos rendelkezik ezen a részen lakó-, illetve tartózkodási hellyel.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	39	1
2013	40	0
2014	19	1
2015	24	1
2016	14	0
2017	8	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatásban, 2015 márciusától települési támogatásban részesülők száma jelentősen csökkent a vizsgált időszakban. A támogatás megállapítása jövedelmi- és vagyoni feltételekhez kötött. A lakásfenntartási támogatás természetbeni támogatásként kerül megállapításra a közüzemi szolgáltatások díjához nyújtott támogatás formájában.

f) eladósodottság

Az önkormányzat a folyamatos tájékoztatással igyekszik segíteni azokon, akiknek a lakhatása anyagi okokból veszélyeztetve van.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása
A külterületi (zártkerti) területen található épületek nem összkomfortosak. Villamosáramszolgáltatással valamennyi épület rendelkezik, azonban a víz- és gázszolgáltatás csak korlátozott területen elérhető. Ezen a zártkerti részen (övezeti besorolása miatt) nem működik a közvilágítás-, a hulladékszállítás szolgáltatása. Az ingatlanok egy része nem közelíthető meg szilárd burkolatú közútról.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A település külterületén (zártkerti részén) a Gerecse hegység lábánál található a szőlőhegyi terület, mely kb. 7 km² területű. A településrész aszfaltúton közelíthető meg, azonban az azon belül található közutak csak részben rendelkeznek szilárd útburkolattal. Zártkerti besorolása következtében gazdasági épületek állnak ezen a részen. A villanyszolgáltatás a területen 80%-ban, a vezetékes ivóvíz 20%-ban, a vezetékes gázellátás 10%-ban, szennyvízcsatorna 5%-ban biztosított.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A település zártkerti részén közel 350 fő rendelkezik bejelentett lakó-, illetve tartózkodási hellyel, közülük 60 fő 14 év alatti. A foglalkoztatottság mutatószámai hasonlóak a belterületi részen élő lakosságéhoz. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem él ezen a településrészen.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A település külterületén található szőlőhegyi rész szegregációval veszélyeztetett területnek tekinthető, mivel egyre több család lakik életvitelszerűen ezen a területen. Mivel külterületi részről beszélünk az alapvető infrastruktúra nem biztosított az ott élők számára.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	2	0	0
2013	2	0	0
2014	2	0	0
2015	2	0	0
2016	2	0	0
2017	2	0	0

Forrás: TeIR

A településen nem lát el szolgálatot külön gyermekorvos. A vizsgált időszakban a településen két körzetben működött a betegek ellátása.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Egészségházunkban a házi orvosaink, ill. a védőnő közreműködésével folyamatosan szervezünk egészségügyi tájékoztatókat, szűréseket.

A tájékoztatók az egészséges életmódról, a prevenció fontosságáról szólnak, így kifejezetten konkrét célcsoport nem határozható meg. Az Egészségházban különféle szűréseket tartanak ilyen pl. az érrendszerrel kapcsolatos szűrések, ill. külön a nők és külön a férfiak számára megrendezett szűrések évente 1-2 alkalommal. 2018. évben sikeresen pályázott az Önkormányzat konzorcium tagként Tata Város Önkormányzatával az EFOP-1.5.2-16-2017-00043 – „Humán szolgáltatások fejlesztése Magyary Zoltán mintajárásában” tárgyú projektre. A pályázat keretén belül a hátrányos helyzetűek számára 3 éven keresztül évenként 1 alkalommal ingyenes szűrővizsgálatokon való részvételre (nőgyógyászati, prosztatavizsgálat, szemvizsgálat, mammográfiai vizsgálatra) van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Ezek az ellátások a kistérség központjában, Tatán állnak a lakosok rendelkezésére.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben törekszünk a változatos étrend kialakítására és folyamatos megtartására. Részt veszünk az iskolagyümölcs programban is. Az ételmezésvezető törekszik az idénynek megfelelő, íz és színvilágban harmonizáló étrend összeállítására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen az alábbi formákban biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés:

- Baji Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde rendelkezik tornaszobával, ahol heti egy alkalommal tartanak minden csoport számára testnevelés foglalkozást. Legnagyobb lehetőség a mozgásra az udvaron van, ahol minden csoport számára „saját kis játszótér” került kialakításra, melyek korszerű sportolásra, mozgásfejlesztésre alkalmas eszközökkel is fel vannak szerelve.
- Baji Szent István Német Nemzetiségi Általános Iskola életében fontos szerepet kap a sport. Ezt tükrözi a sokszínű sportélet, mely a sportszakkörök – futball, játékos torna, kézilabda, zenés torna, művészkerékpár, nemzetiségi tánc – helyi tantervbe és az órarendbe építve, heti rendszerességgel a tornateremben kerülnek megtartásra.
- Az önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról. Ehhez az önkormányzati tulajdonban lévő tornaterem lakosság számára történő délutáni, esti órákban, hétvégi, tanítási szünidei minél szélesebb körében történő igénybevételeivel biztosítja. A településen működő Községi Sportegyesületet az önkormányzat anyagilag is támogatja, ösztönzi. 2017. évben került átadásra egy modern teniszpálya és bővült a Sportegyesület tenisz-szakosztállyal is. 2018. évben kezdődött el az új futball sportöltöző építése, melynek várható befejezése 2019. május.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

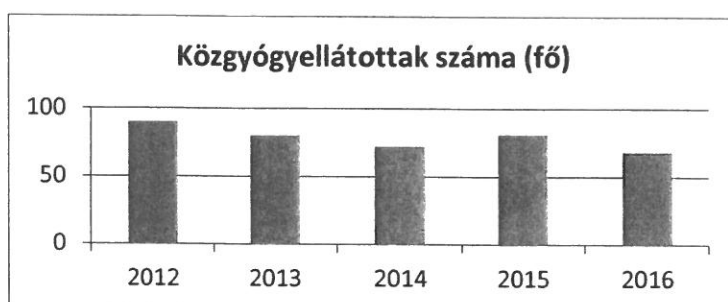
A településen többek igénybe veszik a tatai Szociális Alapellátó intézmény által kistérségi társulás keretein belül nyújtott ellátásokat. A szolgáltatás tapasztalataink szerint jól működik a községben.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	90
2013	80
2014	72
2015	81
2016	68

Forrás: TeIR, KSH Tstar

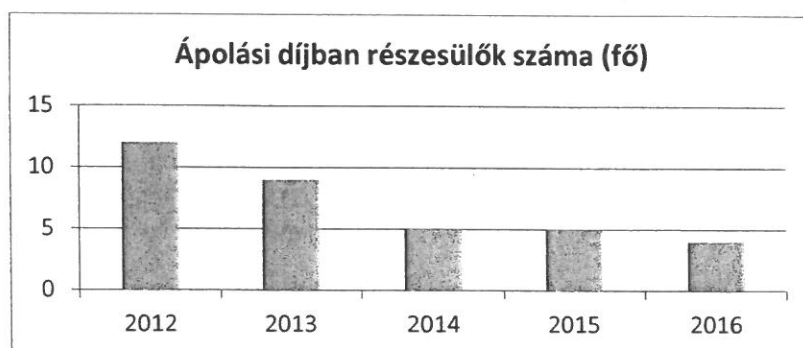

A nyilvántartási adatok szerint a közgyógyellátásra jogosultak száma a vizsgálati időszakban fokozatos csökkenést mutat, ami a jogosultsági feltételekben bekövetkezett szigorításnak, továbbá a méltányossági közgyógyellátás intézménye megszűnésének tulajdonítható.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	8	4	12
2013	8	1	9
2014	5	0	5
2015	5	0	5
2016	4	0	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesülők számában – mind az alanyi jogon, mind a méltányossági alapon megállapított esetében – csökkenés tapasztalható.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat minden eszközzel küzd a hátrányos megkülönböztetés visszaszorításáért. A helyben igénybe vehető szolgáltatások nyújtásakor nem merültek fel ilyen jellegű problémák.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Településünkön számos civil szervezet működik, melyek sokszínűségére is büszkék vagyunk. Működik többek között sportegyesület, hagyományörző egyesület, nyugdíjas egyesület, valamint szőlő- és bortermelő egyesület. Ezekben a szervezetekben a települések lakói szép számmal képviseltetik magukat, így a település közösségi élete aktívnek mondható.

Német Nemzetiségi Önkormányzat

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi ügyek ellátása körében biztosítja a nemzetiségi jogok érvényesülését, ellátja a település kulturális szolgáltatással, muzeális intézmények fenntartásával, közművelődéssel, tájékoztatással, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségével, írott és elektronikus sajtójával, a Baji Szent István Német Nemzetiségi Általános Iskola fenntartása. Képviselő-testülete a helyi nemzetiségek ügyeivel (pénzügyi, ügyviteli, ügyintézési és egyéb alapvető feladatok) foglalkozik. A helyi nemzetiségi önkormányzat – Baj Község Önkormányzat székhelyén – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá az önkormányzati hivatal útján gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. Az oktatás területén kiemelt figyelemmel kísérik a német nemzetiségű gyermekek továbbtanulásának lehetőségeit. A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére, az önkormányzati feladat ellátásához, működéséhez (a testületi, tisztségviselői, képviselői feladatok ellátásához) szükséges tárgyi, technikai eszközök használatát biztosítja. A Baji Német Hagyományörző Egyesület munkáját támogatással segítik elő.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A községben napjainkig nem kaptunk jelzést etnikai jellegű konfliktusról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A Magyar Vöröskereszt helyi szervezetének, valamint a Baji Katolikus Karitászi Információi alapján elmondható, hogy a szervezetek szép számban kapnak felajánlást a helyi lakosoktól, akik ruhát és gyermekjátékokat is szép számmal adományoz javukra, hogy azokat a rászoruló családoknak át tudják adni. Az önkéntes munkavégzéssel kapcsolatban is jó tapasztalataink vannak, A Hagyományörző Egyesület Fialat Klub tagjai szívesen vesznek részt ebben a tevékenységben az idősebb korosztály részvétele mellett.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön a tevékenység nem releváns, nem élnek községünkben roma nemzetiségű lakosok, így nincs roma nemzetiségi önkormányzat sem.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatási programok folytatása Szociális ellátások, támogatások biztosítása, nyújtása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza

Védelembe vétel: ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a járási gyámhivatal intézkedik a gyermek védelembe vétele ügyében

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	1	19
2013	0	21
2014	1	16
2015	1	17
2016	2	15

A veszélyeztetettség oka zömében anyagi jellegű, de előfordul családi konfliktusok, szülői elhanyagolás, illetve magatartási problémák, egészségi okok miatti veszélyeztetettség is.

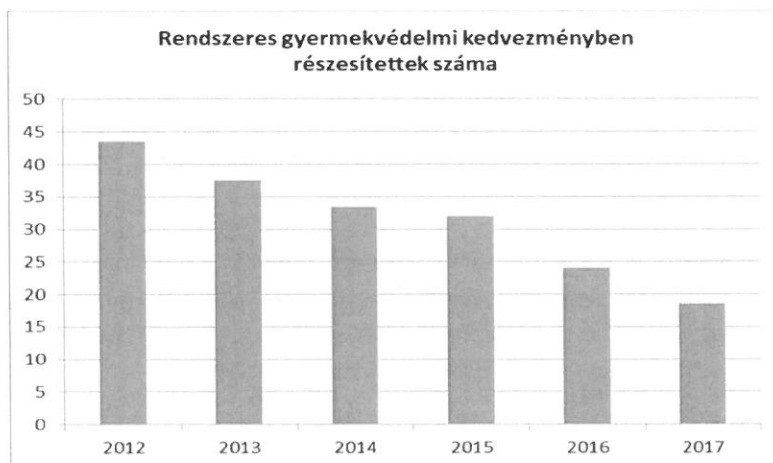
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, és - ha a törvényben foglalt feltételeknek megfelel - a szünidei gyermekétkeztetésnek, a természetbeni támogatásnak és a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	43,5
2013	37,5
2014	33,5
2015	32
2016	24
2017	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma a vizsgált időszakban folyamatos csökkenést mutat. Mivel a jogosultság megállapítása jövedelmi- és vagyoni feltételek függvénye, ezért a családok jövedelemváltozásával ellentétesen alakul ezen ellátásra jogosultak köre.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendkívüli települési támogatás, valamint az újszülöttek jogán igényelhető települési gyermekszületési támogatást is széles körben veszik igénybe a település lakói.

Az úgynevezett „babaszületési” támogatás egyszeri, pénzbeli támogatás, melynek összege gyermekenként 50.000 Ft.

Rendkívüli települési támogatásban részesíthető az a gyermek, ill. fiatal felnőtt, akinek családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Általában iskoláztatás költségeihez igénylik a támogatást a szülők. Részükre az önkormányzat pénzbeli támogatást nyújt gyermekenként 20.000 Ft erejéig.

Baj Község Önkormányzat Képviselő-testülete a felsőoktatásban hátrányos szociális helyzetű tanulók elismerésének és megbecsülésének kifejezéseként tanulmányi ösztöndíjat alapított a Baj Község Önkormányzata által alapított tanulmányi ösztöndíjról és az adományozás rendjéről szóló 10/2018.(IX.25.) önkormányzati rendelettel. Ennek értelmében a díj a baji állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű tanulók nappali tagozatos, felsőoktatásban alapképzésben, osztatlan mesterképzésben vagy mesterképzésben tanuló hallgatónak adományozható a tanulmányai befejezéséig. Az ösztöndíjban évente maximum 16 hallgató részesül, a mértéke minimum 6.250,-Ft.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az önkormányzat a normatív kedvezményeken túl jelentős támogatást nyújt a gyermekek étkezési térítési díjhoz.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem releváns a kérdés, nem alakultak ki szegregált lakókörnyezetek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	23
2013	1	25
2014	1	24
2015	1	23
2016	1	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön a Védőnői Szolgálat egy védőnő alkalmazásával működik, aki az iskola védőnői feladatokat is ellátja. A fenti táblázatban az egy védőnőre jutó gyermekek számában nincs benne az általános iskolások száma.

A védőnő először a tanácsadón találkozik a várandós anyákkal – mely heti négy alkalommal biztosított településünkön – és azt követően folyamatosan tartják vele a kapcsolatot. Cél a várandósság időszakának, majd a megszületett csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése. Erre egyrészt az Egészségházban tartott tanácsadón nyílik lehetőség, ahol meghatározott időpontban a

házi orvos is jelen van, másrészt a védőnő a család gondozás során győződik meg a kismamák, anyukák és gyermekeik állapotáról.

A védőnő feladatai közé tartozik:

- várandós anyák és a 0-18 éves korú gyermekek és családjuk gondozása,
- tájékoztatás, tanácsadás, az egészségmegőrzés, az optimális környezeti feltételekre vonatkozóan (helyes táplálkozás, káros szenvedélyek megelőzése, egészséges életmód),
- a gyermekek megfelelő érzelmi, értelmi fejlődésének elősegítése, biztosítása, veszélyeztetettség megelőzése.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvos praxis(ok) száma	Házi orvos által ellátott személyek száma
2012	0	25196
2013	0	22959
2014	0	23643
2015	0	24074
2016	0	23677

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az elmúlt években nem volt betöltetlen egyik házi orvos praxis sem. Az ellátott személyek száma rendkívül magas, átlagosan, munkanapokra vetítve 40-50 ellátott személyt jelent házi orvosonként.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	16	0	0
2013	1	16	0	0
2014	1	12	0	0
2015	1	14	0	0
2016	1	14	0	0
2017	1	14	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat fenntartásában, 2008. óta működő bölcsőde folyamatosan, maximális kihasználtsággal üzemel.

Az óvodáskorú gyermekek részére fejlesztőpedagógus, illetve logopédus alkalmazását biztosítja az önkormányzat.

d) gyermekjóléti alapellátás

Baj Község Önkormányzata a gyermekjóléti alapellátást a Tatai Kistérségi Többcélú Társulás keretein belül teszi elérhetővé lakosai számára. A Szociális Alapellátó Intézmény Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat munkatársai helyben, a polgármesteri hivatal külön helyiségében is tartanak ügyfélfogadást, illetve a gondozott családokat otthonukban is látogatják.

Gyermekek napközbeni ellátása: A gyermekek napközbeni ellátása bölcsődei és óvodai nevelés keretén belül valósul meg.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi ellátás, a gyermekjóléti alapellátáshoz hasonlóan a kistérségi együttműködés részeként biztosított a településen.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az önkormányzat helyi szociális rendeletében szabályozza a krízishelyzet esetén igényelhető krízistámogatás megállapításának, nyújtásának feltételeit. Évente mintegy 4-5 esetben állapít meg a képviselő-testület a krízishelyzetbe került lakosok részére támogatást.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A program 3.6 pont e) pontjában már kifejtettük a gyermekek sport programokhoz való hozzáféréseinek lehetőségeit. A gyermekek számára szabadidős és szünidei programok szervezésében településünkön meghatározó a helyi sportegyesület, a Szociális Alapellátó Intézmény Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, az IKSZT, valamint az egyház tevékenysége.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által a tanév ideje alatt az általános iskolások részére szervezett programok többnyire kreatív foglalkozások, vagy ünnepekhez kötődő rendezvények.

A Baji Szent István Német Nemzetiségi Általános Iskolában mind a 8 évfolyamon a gyermekek felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokon vehetnek részt. Ennek keretében van lehetőség a tanulásban segítségre szorulóknak támogatására, valamint a tehetségek mind szélesebb körű kibontakoztatására.

Az önkormányzat célja, hogy mindenfajta szabadidős foglalkoztatást a legszélesebb körben tudják igénybe venni a település lakói. A tájékoztatás eszközével igyekszünk minden réteghez eljuttatni az információkat a szabadidős programokkal kapcsolatban.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv

Az intézményi gyermekétkeztetést az óvodához tartozó konyha biztosítja a bölcsődés, óvodás és iskolás gyermekek számára. A hétvégi étkeztetés biztosítása iránti igény nem mutatkozott. Az önkormányzat a szülő kérelmére a nyári szünetben napközi gyermekfelügyeletet, és ezzel együtt étkeztetést is biztosít az iskolás gyermekek részére. Településünk önkormányzata a Gyvt-ben meghatározott jogosulti körön kívül ingyenes szünidei gyermekétkeztetést biztosít a szülő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, valamint a nevelésbe vett gyermekek részére. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a rászoruló gyermekek az iskolai szünidő, illetve az óvoda-bölcsőde zárva tartásának valamennyi munkanapján biztosítja.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Erre vonatkozó észrevételeket az önkormányzatnál nem jeleztek.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Településünkön az SNI gyermekek többi gyermekkel való együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak mind az óvodában, mind az általános iskolában.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	124	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	11	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	11	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	5	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	121	4	120	1	98	0
2013	125	4	120	1	99	0
2014	124	4	120	1	99	0
2015	117	5	124	1	105	0
2016	97	5	124	1	88	0
2017	104	5	124	1	104	0

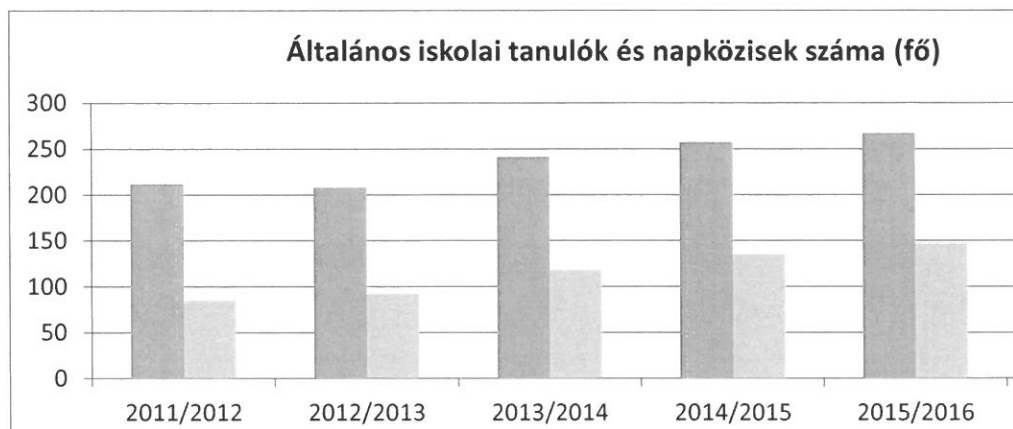
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A vizsgált időszakban az óvodaköteles korú gyermekek száma csökkenő tendenciát mutatott, ezzel párhuzamosan csökkent az óvodába beíratott gyermekek száma is.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	123	89	212	85	40,1%
2012/2013	112	96	208	92	44,2%
2013/2014	134	107	241	118	49,0%
2014/2015	146	111	257	135	52,5%
2015/2016	147	120	267	147	55,1%
2016/2017	159	97	256	174	68,0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolás gyermekek száma a vizsgált időszakban folyamatosan növekvő tendenciát mutat, a tanulók létszámának növekedésével párhuzamosan nőtt a napközis gyermekek száma is.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	9	1
2012/2013	0	9	1
2013/2014	0	10	1
2014/2015	0	11	1
2015/2016	0	12	1
2016/2017	0	12	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A növekvő általános iskolai tanulói létszámok párhuzamos osztályok indítását tették szükségessé.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	30
2012/2013	31
2013/2014	18
2014/2015	22
2015/2016	16
2016/2017	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot eredményesen befejezte valamennyi végzős tanuló a nappali oktatásban.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Napjainkig nem szereztünk tudomást ilyen atrocitásról és célunk, hogy ez a jövőben se fordulhasson elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Településünkön nem releváns a kérdés, mivel csak egy általános iskola működik.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nehezebb anyagi helyzetben lévő családokban élő gyermekek megélhetésének támogatása	Szociális ellátásokhoz, támogatásokhoz való hozzájutás segítése, információnyújtás

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy településünkön nem jellemző probléma, hogy a nők körében magasabb lenne a munkanélküliek aránya. Az álláskeresőik számában bekövetkező változások nyomon követhetők mindkét nem esetében.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az önkormányzat intézményben, az Integrált Községi és Szolgáltató Térben (IKSZT) több alkalommal is tart a foglalkoztatási szerv tájékoztatást, a foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvétel lehetőségeiről. Ezeken az előadásokon nagyobb számmal nők vesznek részt. Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő- és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét. Ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási programokba és válnak vállalkozóvá. A bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülnek be a nők és a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Ez a probléma településünkön nem jellemző. Akik megkeresték hivatalunkat, őket az intézményeinkben tudtuk takarító állás körben elhelyezni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Napjainkban is tapasztalható, de az önkormányzat által foglalkoztatottak körében nem jellemző. Sőt általánosan elmondható, hogy intézményeinkben a női alkalmazottak jelentős többségben vannak.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az önkormányzat az óvoda és a bölcsőde nyitva tartását évente felülvizsgálja, annak érdekében, hogy az a lehető legjobban illeszkedjen a szülők igényeihez.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat havi rendszerességgel tart az IKSZT-ben a kismamáknak, anyukáknak és a gyermekeknek szóló foglalkozásokat. Ezeken az alkalmakon a résztvevők száma mindig optimális, vagyis 10-15 fő.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Településünkön eddig nem jutott tudomásunkra ilyen eset.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Helyi szinten nem vehető igénybe ilyen szolgáltatás, de amennyiben megkeresik az önkormányzatot, mindenben igyekszünk a szolgáltatás iránt érdeklődőt segíteni, tájékoztatni (pl. jogsegélyvonal, krízisvonalak elérhetőségeinek nyilvánossá tétele kiplakátozással, honlapon történő megjelenítéssel).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön megállapítható, hogy a helyi közéletben a nők aktívabban, konstruktívabban vesznek részt. Baj Község Önkormányzat Képviselő-testület tagjainak jelenleg 42%-a nő. Az önkormányzat intézményének a vezetője szintén nő. A hagyományörző egyesület tagjainak nagyobb része szintén a női nemből tevődik össze.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs tudomásunk ilyen jellegű problémákról.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy több szinten, többek között a munka világában is jelen van a hátrányos megkülönböztetés.	esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Településünkön is évről évre nő az idős (65 év feletti) lakosok száma, de korántsem olyan mértékű az előregedés, mint az országos adatokban tapasztalható. Baj lakosságának 14,37%-a 65 év feletti. Az öregedési index (száz fő gyermekkorúra jutó időkorúak aránya) községünkben is emelkedő tendenciát mutat hasonlóan az országos mutatóhoz, azonban az országos adathoz képest kedvezőbb a település adata.

A 65 év feletti lakosok között a férfiak aránya 41,7%, míg a nőké 58,3%.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	278	425	703
2013	272	412	684
2014	262	399	661
2015	260	397	657
2016	255	398	653

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	96	16	17%	17	4	24%
2013	106	15	14%	17	3	18%
2014	76	15	19%	19	5	26%
2015	66	13	20%	11	4	36%
2016	48	11	23%	11	3	26%
2017	51	13	25%	7	2	31%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A vizsgált időszakban az 55 év feletti álláskereső létszámában ugyan csökkenés található, azonban a regisztrált álláskereső számához viszonyított mutatószám emelkedést mutat. Ennek oka, hogy a regisztrált munkanélküliek számában jelentős csökkenés tapasztalható, de ez a mértékű csökkenés nem jelentkezett az 55 év feletti csoportjában. Ennek magyarázata az lehet, hogy a munkaerő-piacon az aktív korú álláskereső könnyebben helyezkednek el, hamarabb találnak munkalehetőséget.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az Integrált Községi és Szolgáltató Térben rendszeresen szervezünk az idősök számára számítógépes alapelkezői ismeretekről szóló tanfolyamot. Sajnos, a nyugdíjasok közalkalmazottként történő alkalmazása törvényi rendelkezések miatt megszűnt. A település adottságából adódóan az idősök legnagyobb része rendelkezik háztáji gazdasággal, kiskerttel, szőlővel, így ott töltik el szabadidejük jelentős részét.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Az *a) pontban* található táblázat adatai szerint településünkön a regisztrált munkanélküliek számán belül nem magas az 55 év feletti aránya.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősök egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. Az egészségügyi alapellátást két háziorvos és egy fogszakorvos látja el a településen. Ezen kívül a tatai Árpád-házi Szent Erzsébet Kórházban biztosítja a belgyógyászati, a nőgyógyászati, a szemészeti szakrendelést és laboratóriumi szolgáltatást. Így ezen egészségügyi szolgáltatások igénybevételeért csak 5 km-t kell utazni.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a településen az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér, valamint a Közösségi Ház, illetve az itt működő falumúzeum biztosítja.

c) idősek informatikai jártassága

A településen több számítástechnikai, számítógép-kezelői tanfolyam is indult már, de az idősebbek közül nem igazán akadtak jelentkezők. Célunk, hogy ezt a tendenciát orvosoljuk, hiszen a mai modern társadalomban az emberek ily módon könnyedén tudják tartani a kapcsolatot távol élő rokonaikkal. Ez az idősek számára különösen fontos dolog.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek számára több civil szervezet is alakult településünkön, hogy szabadidejüket hasznosan, jó társaságban tölthessék el.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák:	Fejlesztési lehetőségek:
Egyedül élők aránya magas	Házi segítségnyújtás lehetőségének hangsúlyozása
Áldozattá válás esélye magasabb	Rendőrségi tájékoztató fórumok szervezése
Informatikai jártasság szűkkörű	Tanfolyamok szervezése és népszerűsítése az idősek körében

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Arányuk	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Arányuk	Összesen
2012	49	38,9%	77	61,1%	126
2013	42	36,8%	72	63,2%	114
2014	41	39,4%	63	60,6%	104
2015	38	38,8%	60	61,2%	98
2016	33	36,7%	57	63,3%	90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma a 2012 – 2016. közötti időszakban folyamatosan csökkent mindkét nem esetében. Ez részben az ellátásra való jogosultság szigorúbb feltételeinek, részben – a kor elérése esetén – a szociális ellátásból az öregségi nyugellátásba való átsorolások következménye. A nemek közül a nők jelentősen nagyobb számban részesülnek ezekben a szociális ellátásokban.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Bajhoz legközelebb Tatán van lehetőség ilyen munkalehetőségekre. Az önkormányzat a Szociális Alapellátó Intézmény segítségével folyamatosan tud információkhoz jutni az aktuális lehetőségekről. Amennyiben van lehetőség elhelyezkedni, tájékoztatjuk az érintett lakosokat a munkába állás módjáról és feltételeiről.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Sajnos, szomorú tény, hogy a fogyatékos személyeket nagyon kevés helyen foglalkoztatják. Teljesen más okokra hivatkozva nem kaphatják meg a kiszemelt állásokat.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató helyi intézmény jelenleg nincsen. továbbá ilyen programok. A tatai Szociális Alapellátó Intézménnyel való együttműködés keretében elérhetőek ezek a szolgáltatások, továbbá folyamatosan figyeljük, támogatjuk az induló programokat.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati						Egyházi vagy civil					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
étkeztetés	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n
házi segítségnyújtás	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n
családsegítés	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n
támogató szolgáltatás	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n
nappali ellátás	i	i	i	i	i	i	n	n	n	n	n	n

Forrás: helyi adatgyűjtés

A településen az állami, illetve önkormányzat által nyújtott szociális szolgáltatások köre közvetlenül vagy közvetetten elérhető. A felsorolt szolgáltatások közül néhányat tatai intézményben lehet igénybe venni. Ilyen például a nappali ellátás, valamint a pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi ellátás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátásait, kedvezményeit az állam biztosítja. A kérelmeket a Kormányhivatal bírálja el. Elősegítjük ügysegéd jelenlétével a Hivatal épületében, hogy ne kelljen utazni a kérelem benyújtása és egyéb ügyintézés céljából. A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Jogosult az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy akinek

- látási-, hallási-, értelmi-, mozgásszervi fogyatékoságát, személyiség egészét érintő fejlődésének átható zavarát, kromoszóma rendellenességét, illetve halmozott fogyatékoságát megállapították, és
- állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá
- önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A támogatás összegét a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvénynek a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelni kell, az újonnan megállapításra kerülő fogyatékosági támogatást pedig ugyanilyen emelt összegben kell megállapítani. 2018. 01.01-től az emelés mértéke 0,8 %-os. A fogyatékosági támogatás a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) korm. rendelet alapján utazási kedvezményre jogosít. A folyósító szerv utazási kedvezményre jogosító hatósági igazolványt állít ki annak a személynek a részére, aki fogyatékosági támogatásban részesül. Amennyiben a kedvezményre jogosulttal kísérő személy utazik, akkor ő is jogosult az utazási kedvezményre. A kísérő csak akkor veheti igénybe az utazási kedvezményt, ha azzal a személlyel utazik együtt, akinek a nevére a hatósági igazolvány szól.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadály-mentesítettsége

Az elmúlt években több intézményt is sikerült akadálymentessé tennünk, így a mozgáskorlátozottak számára is akadálymentessé vált az óvoda, a polgármesteri hivatal, a közösségi ház, az egészségház és az IKSZT is.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint – figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése csak részben megoldott, egyáltalán nem megoldott az iskola esetében. Főként a mozgásszervi fogyatékosok számára történt meg az akadálymentesítés a település közintézményeiben.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

c) munkahelyek akadály-mentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségének tekintetében felemás képet mutat a település. A legtöbb helyi munkahelyről elmondható, hogy mozgáskorlátozottak számára is viszonylag könnyen megközelíthető, viszont az épületen belüli akadálymentesítés jelen pillanatban nem megoldott. Az Önkormányzat intézményei esetében megoldott az akadálymentesítés (Hivatal épülete, Orvosi rendelő, Óvoda, Iskola, Ikszt)

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára – külön jogszabály szerint – megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. Akadálymentes parkolóhely településünkön csak két parkolóban van kijelölve.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Baj Község Önkormányzata a Tatai Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül biztosítja a fogyatékkal élők nappali ellátását. Ezek az emberek a támogató szolgálat járműveinek segítségével könnyedén jutnak el a nappali ellátás helyszínéül szolgáló tatai intézménybe.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A diszkrimináció-tilalom célja eredendően az volt, hogy mindenkire ugyanazon jogrend vonatkozzon, azaz maga a jog ne legyen diszkriminatív. Ez a megközelítés azonban csupán az emberek közötti eltérő elbánás elsődleges esetére, azaz arra az esetre adott megoldást, amikor a

megkülönböztetés abból ered, hogy akár eredendően, akár a jogalkalmazás következtében különböző, kifejezetten előnyösebb illetve hátrányosabb szabályok vonatkoznak azonos, vagy egymástól nem releváns szempontok alapján különböző személyekre

Megerősítő intézkedés-pozitív diszkrimináció: Az embereknek azonos erőforrásokat nyújtunk, tekintet nélkül jelenlegi erőforrásaikra és társadalmi-gazdasági helyzetükre. Így a kiindulási helyzetek különbözősége az ésszerű alkalmazkodás sikeres véghezvitelét követően is megmarad, a hátrány azonban megszűnik, azaz a különféle tulajdonságokkal rendelkező személyek (csoportok) egyforma mértékben gyakorolhatják az adott jogokat. A pozitív intézkedések nagyon fontos kritériuma, hogy nem valósíthatnak meg diszkriminációt, és ezzel összefüggésben a pozitív diszkrimináció fogalma önálló, a pozitív intézkedésektől eltérő jelentéstartalmat kapott. Pozitív diszkriminációnak minősülnek eszerint azok a pozitív intézkedések, amelyek a többség vagy más kisebbségi csoport vonatkozásában hátrányt hordoznak, azonban jogi értelemben nem valósítanak meg diszkriminációt. Az ilyen intézkedések alkalmazását Önkormányzatunk kerüli.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák:	Fejlesztési lehetőségek:
Munkahelyek akadálymentesítése nem megoldott	Pályázatok figyelése és a helyi munkáltatók bevonása, informálása a lehetőségekkel kapcsolatban

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a jogszabályok által előírt kötelezően ellátandó szolgáltatásokon és intézményeken túl szerepet kapnak a civil és egyházi szervezetek, csoportok lakosokat érintő tevékenységei. A térségi katolikus, egyházközösség számos alkalmat biztosít hitük gyakorlásához az egészen kicsiny gyermekektől az idős korosztályig. Hetente több lehetőség nyílik hitünk gyakorlásához, lelki gyakorlatok megéléséhez, közösségi kapcsolatok alakításához. Az egyház jó kapcsolatot ápol az Önkormányzattal, intézményekkel, a Nemzetiségi Önkormányzattal. Az Önkormányzat lehetőségétől függően évről évre anyagi támogatást nyújt a templom épületek felújításához, építéséhez, infrastrukturális fejlesztéséhez. A templom akadálymentesített, esélyt adva ezzel a mozgásukban korlátozott hívők bejutásának. Internetes megjelenésük adott, alkalmazkodva a kor kihívásához és ezzel még nyitottabbak az őket keresők felé.

A közösségek tagjai települési rendezvényeken, közösségi programokon, szervezőként vagy lebonyolítóként is részt vesznek. Az IKSZT és szervezetek a település különböző életkorú lakosságának biztosítanak tartalmas programokat. Az év szinte minden napján lehetőség nyílik kulturális vagy sport rendezvényen, egészségügyi szűrőnapon, vagy a gyermekek részére szervezett programokon részt venni. A paletta széles, az elmúlt években egyre többen élnek ezekkel a lehetőséggel. Az ingyenes programok, mint pl. falunapok, nagy sikernek örvendnek, az Önkormányzat pénzügyi lehetőségétől függ azok programja, színvonala.

Közösségi élet színterei:

Egyházi programok

- misék, istentiszteletek
- lelki gyakorlatok,
- gyermekeknek szóló programok
- önkéntes csoportok

Kulturális programok (IKSZT, Iskola, Óvoda, Egyház, Német Hagyományörző Egyesület, Borosok Egyesülete, Önkormányzat szervezésében)

- kiállítások, színházi esték, felolvasások, író-olvasó találkozók, könyvismertető
- táborok, kézműves foglalkozások, ünnepekre való készülődés, gyermeknapok, falunap, majális, fesztiválok, nyugdíjas találkozók, kirándulások, önvédelmi sportok, jóga, pilates,
- játékonysági rendezvények
- komoly és könnyű zenei koncertek

Sport rendezvények (Sport Egyesület, Iskola szervezésében)

- labdarúgás, tenisz, tájfutás, művészkerékpár
- sport rendezvények, mérkőzések

Prevenációs programok (IKSZT, Védőnői Szolgálat, Házi orvosok szervezésében)

- szűrőnapok, egészségnapok, felvilágosító előadások

Közösségi együttélés jellemzői:

A településen békében él együtt a magyar és a német nemzetiségű közösség. Az iskolában és óvodában együtt tanulnak a gyermekek, közös programokon vesznek részt, közösen sportolnak, stb. Jellemző, hogy a generációk közötti kapcsolat erős, közös programok, rendezvények vannak, így a fiatalok látnak az idősebb, tapasztaltabb korosztálytól etikai, morális, gyakorlati és legfőképp érzelmi követendő példát. Büszkén mondható, hogy Bajon egyre több olyan lakos él, akik adományozók, odafigyelnek embertársaikra, önkéntes munkájukkal segítik, támogatják a rászorulókat, részt vesznek a település szépítésében, fejlesztésében, részt vállalnak az önkormányzat döntés előkészítő és döntést hozó munkájában, szabadidejüket áldozzák embertársaik részére szervezendő programok előkészítésében és lebonyolításában.

Közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés jellemzői

Az intézmények jól megközelíthető helyen, akadálymentesen közelíthetők meg. A lakosokat ellátó intézményi és szolgáltatói hálózat a település központjában található, mely megkönnyíti a gyors és hatékony ügyintézését. Az alapvető igényeket kielégítő üzlet megtalálható Bajon, a közelben Tatán is elérhetőek. A közösségi közlekedést segíti az M1 autópálya közelsége, a vasúti állomásról pedig rendszeres menetrendszerű járatok közlekednek. A buszok menetrendje igazodik a vonatok indulási vagy érkezési idejéhez, megkönnyítve ezzel az ingázó dolgozók és a diákok életét.

A lakosok információhoz való jutása a negyedévente megjelenő helyi újságon, az intézmények és szervezetek honlapján, a Facebook-on, levelező listákon és szórólapokon, plakátokon keresztül valósul meg. Az Internet már rengeteg családnál jelen van, ha valaki azonban nem rendelkezik elérhetőséggel, az IKSZT épületében hozzáférhet.

Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A településen jelenleg is működő és tevékeny civil szervezet található, mely saját bevételeiből tartja fenn önmagát és szervezi mindennapjait, programjait, és nyújtja szolgáltatásait.

Ezek a szervezetek a következők:

- Eszterházy Szőlő- és Bortermelő Közösségi Egyesület,
- Német Nemzetiségi Hagyományörző Egyesület,
- Német Nemzetiségi Hagyományörző Egyesület Ifjúsági Klubja
- Rozmaring Nyugdíjas Klub,
- Baj Községi Sportegyesület

Az önkormányzat szoros és támogató kapcsolatot ápol a településen tevékenykedő szervezetekkel, csoportokkal. Az elmúlt években lehetőségétől függően támogatta az Egyesületeket fejlesztési szándékaik megvalósítása érdekében.

Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Baj, a Tatai Kistérségbe tartozik. A Kistérségben lévő települések társulási formában közösen tartottak fenn az elmúlt években Idősek Otthonát, Szociális Alapellátó Intézményt. Közös szerződést kötöttek a belső ellenőrzés ellátására. Kistérségi szinten működik szakellátást végző Szent Borbála Árpád-házi Szent Erzsébet Szakkórház és Rendelőintézet, valamint az ügyeletet ellátó Tatai Egészségügyi Alapellátó Intézmény. A Tatai Járási Hivatalban a község lakosai intézhetik ügyeiket, nem kell átmenni Tatabányára, hanem Tatán, valamint az ügysegéd jelenlétével helyben.

Problémák a helyi partnerségi kapcsolatok, közösségi színterek, szolgáltatások és elérhetőségeik terén

Településünk tekintetében ez a probléma nem releváns, hiszen remekül kialakult és működik a helyi partnerségi kapcsolat, közösségi színterek, szolgáltatások és elérhetőségeik.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a hirdető táblán való kifüggesztéssel biztosított volt. A www.baj.hu honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	Problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	Fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatási programok folytatása
Gyermekek	Nehezebb anyagi helyzetben lévő családok megélhetésének támogatása	Szociális ellátásokhoz való hozzájutás segítése, információnyújtás
Nők	A nők hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a munka világában	Munkáltatói fórumok szervezése
Idősek	Egyedül élők aránya magas Áldozattá válás esélye magasabb Informatikai jártasság nincs	Házi segítségnyújtás lehetőségének hangsúlyozása Rendőrségi tájékoztató fórumok szervezése Tanfolyamok szervezése és népszerűsítése az idősek körében
Fogyatékkal élők	Akadálymentes közlekedés nem lehetséges.	Pályázatok figyelése, és a helyi munkáltatók bevonása informálása a lehetőségekkel kapcsolatban Pályázati lehetőségek monitorozása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliség mérséklése	Polgármester
Gyermekek	Nehezebb anyagi helyzetben lévő családok megélhetésének támogatása	Jegyző, szoc. ügyintéző
Nők	Hátrányos megkülönböztetés (munka)	Polgármester
Idősek	Egyedül élők segítése Áldozattá válás esélyének csökkentése Informatikai ismeretek nyújtása idősek számára	Jegyző, szoc. ügyintéző
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés	Polgármester

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élőket lehetőségeinkhez mérten támogassuk az álláskeresés és a szociális ellátások terén. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek ellátását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, különösen az egyedülállókéra és kiemelt figyelemmel a téli időszakban. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén gazdasági és szociális szférában az egyenlő bánásmód érvényesítését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartós munkanélküliség mérséklése	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Tartós munkanélküliség mérséklése	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Közfoglalkoztatási cél meghatározás, és pályázatok benyújtása	polgármester	2023.12.31.	Közfoglalkoztatottak száma	Pénzügyi	5 év
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
2	Nehéz anyagi helyzetben lévő családok megélhetésének támogatása	A családokban alacsony az egy főre jutó jövedelem	Nehéz anyagi helyzetben lévő családok megélhetésének támogatása	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Adatgyűjtés, adatbázis elkészítése az érintettekről Felmérések készítése Szociális ellátásokhoz való hozzájutás segítése, információnyújtás	jegyző, szoc. ügyintéző	2023.12.31.	Családok anyagi helyzete	Pénzügyi	5 év
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy több színteren, többek között a munka világában is jelen van a hátrányos megkülönböztetés	A nők hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a munka világában	esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Kérdőív elkészítése, a kérdőívek célcsoporthoz való eljuttatása, begyűjtése, feldolgozása. A következtetések levonása, adatállomány létrehozása, folyamatos nyomon követése	polgármester	2023.12.31.	Tartósan munkanélküli nők száma	Technikai Humán	5 év
1	Egyedül élők segítése	Egyedül élők aránya magas	Egyedül élő idősök morális állapotának javítása	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Házi segítségnyújtás lehetőségeinek hangsúlyozása, tájékoztató levelek küldésével, fórumok	jegyző, szoc. ügyintéző	2023.12.31.	Egyedül élők körében végzett felmérés	Pénzügyi Humán Technikai	5 év

				szervezésével, kérdőívek készítése és feldolgozása								
2	Áldozattá válás esélyének csökkentése	Áldozattá válás esélye magasabb	Egyedül élő idősök biztonságérzetének javítása, viselkedés kialakítása gyámús helyzetekben	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Rendőrségi tájékoztató fórumok szervezése	jegyző, szoc. ügyintéző	2023.12.31.	Bűncselekmények száma idősekkel kapcsolatban, Egyedül élők körében végzett felmérés	Humán Technikai	5 év		
3	Informatikai ismeretek az idősök számára	Informatikai jártasság nincs	Alapszintű informatikai jártasságot tudjanak szerezni	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Tanfolyamok szervezése és nepszerűsítése az idősök körében	jegyző, szoc. ügyintéző	2023.12.31.	Tanfolyamokon résztvevő idősök száma	Pénzügyi Humán Technikai	5 év		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Munkahelyek, akadálymentesítése	Akadálymentes közlekedés nem lehetséges	Elérhető intézmények, szolgáltatások jegyenek	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Pályázatok figyelése folyamatosan, lehetőség szerint pályázat benyújtása komplex akadálymentesítésre és ezek megvalósítása	polgármester	2023.12.31.	Akadálymentesített munkahelyek száma	Pénzügyi	5 év		

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

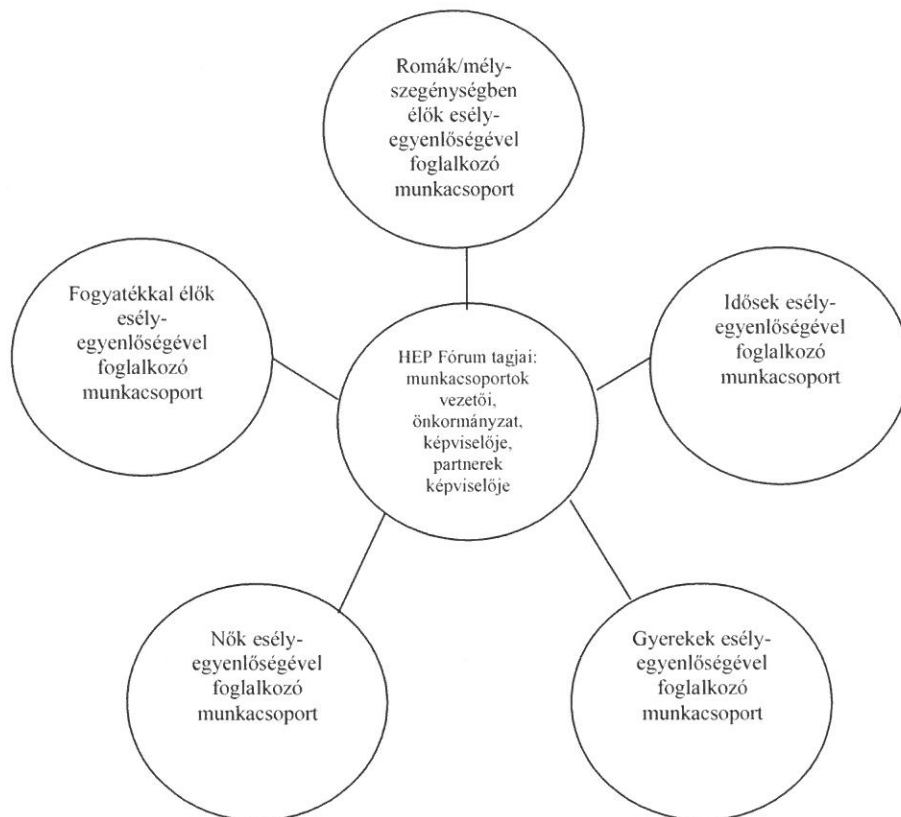
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen

kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

- A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
- A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
- A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
- A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Csákányiné dr. Márk Zsuzsanna felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl.: a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

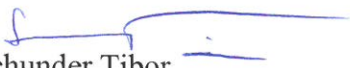
I. Baj község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Baj község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és .../2018. (XI.27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

B a j, 2018. november

Schunder Tibor
polgármester

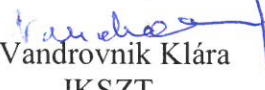

Csákányne dr. Márk Zsuzsanna
jegyző

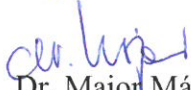
Baj Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

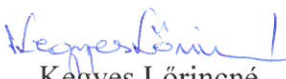

Landbergerné Nagy Zsuzsanna
Baji Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde

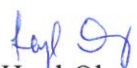

Ruttner Csaba
Baji Szent István Német
Nemzetiségi Ált. Iskola

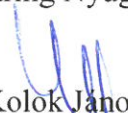

Izing Jenő
Baji Német Nemzetiségi Önkormányzat

Vandrovník Klára
IKSZT

Dr. Major Mária
Baji Német Hagyományörző Egyesület

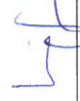

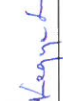

Kegyes Lőrincné
Rozmaring Nyugdíjasklub

Hugi Olga
Védőnő

Kolok János
Baj Községi Sportegyesület

Hauzer Tibor
Eszterházy Szőlő- és Bortermelő Közösségi Egyesület

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP rész ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	
Baji Szent István Német Nemz. Ált. Isk.	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	
IKSZT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	
Baji Német Nemzetiségi Önk.	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	
Baji Német Nemz. Hagymányórzó Egyesület	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	
Rozmaring Nyugdíjas Klub	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	RÉT	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenzte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenzte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

